

OCENA STANU POSZKODOWANEGO

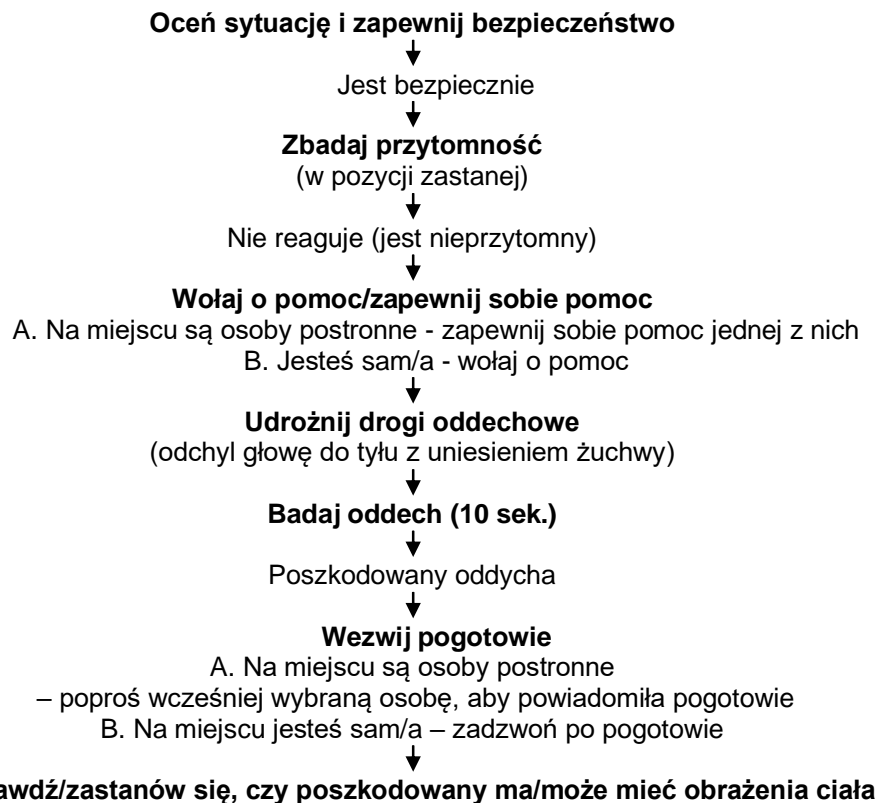
Wstęp:

- Jeśli jest możliwość, **podejdź do poszkodowanego** – zwłaszcza urazowego – **od strony jego nóg**, aby być dla niego widocznym i jednocześnie móc obserwować jego twarz. **Poruszaj się wokół poszkodowanego w kształcie litery U** – nie przechodź przez ciało poszkodowanego.
- Pamiętaj, że udzielając pierwszej pomocy, u poszkodowanego sprawdza się **2 funkcje (czynności) życiowe**: najpierw **przytomność**, a w przypadku jej braku: **oddech**. Oceniając funkcje życiowe - ustaw się przy poszkodowanym od strony jego twarzy.
- Rozpocznij ocenę stanu poszkodowanego **w zastanym ułożeniu poszkodowanego (w pozycji zastanej)**. **Pozycja zastana**, to pozycja w której zastaliśmy, znaleźliśmy osobę poszkodowaną. Jest to pozycja wyjściowa do udzielania pierwszej pomocy. W tej pozycji zawsze nawiązujemy kontakt z poszkodowanym - badamy przytomność.
- Podczas udzielania pomocy pamiętaj o „**triadzie ratowniczej**” (życie-zdrowie-uroda) oraz o **czynnikach wpływających na pogorszenie stanu poszkodowanego**, takich jak: ból, strach (lęk), wyziębienie.

Ćwiczenie 1: Ocena stanu osoby nieprzytomnej, oddychającej

Wariant A: Na miejscu zdarzenia znajdują się osoby postronne

Wariant B: Na miejscu zdarzenia nie ma osób postronnych

Zapamiętaj:

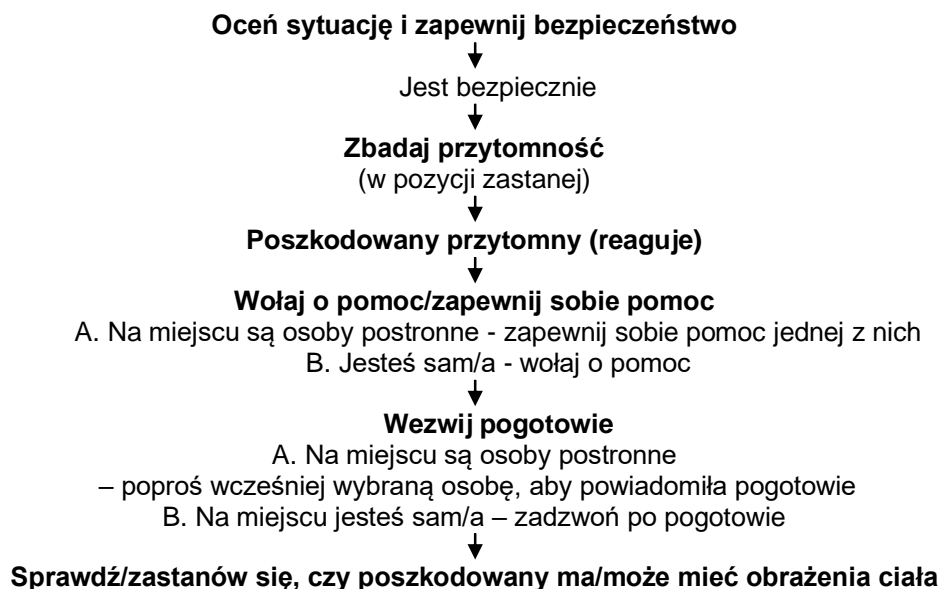
- **Sprawdź przytomność** w pozycji zastanej poprzez lekkie potrząśnięcie za ramiona (lub poklepanie po ramionach) zadając jednocześnie pytania: czy mnie słyszysz?, czy Pan/Pani mnie słyszy? co się stało? itp.
- Jeżeli poszkodowany nie reaguje na bodźce, a jesteś sam/a, nie oddalając się z miejsca zdarzenia, **należy krzyczeć, wołać o pomoc**. Jeżeli są osoby postronne – **skorzystaj z ich pomocy**.
- **Udrożnienie dróg oddechowych** wykonaj zawsze, gdy jest to możliwe w pozycji zastanej, poprzez odchylenie głowy do tyłu z jednoczesnym uniesieniem żuchwy. Jeśli podejrzewasz, że poszkodowany może mieć coś w ustach: najpierw skontroluj zawartość jamy ustnej, oczyść ją i dopiero wtedy odchyl głowę do tyłu z uniesieniem żuchwy - kolejność tych czynności jest bardzo istotna.

- **Badaj oddech przez 10 sekund** (słuchem, dotykiem, wzrokiem) poprzez zbliżenie własnego ucha do udrożnionych dróg oddechowych poszkodowanego (do jego nosa i ust) i obserwację ruchów klatki piersiowej. Pamiętaj, to ważne: badanie oddechu przeprowadź po wcześniejszym udrożnieniu dróg oddechowych poszkodowanego!
- U osoby nieprzytomnej **powtarzaj badanie oddechu, co około 1 minutę**.
- Jeżeli poszkodowany leży **w pozycji zastanej uniemożliwiającej skuteczne udrożnienie dróg oddechowych i zbadanie oddechu** – odpowiednią techniką ostrożnie przetocz (obróć) poszkodowanego na plecy, ponieważ **priorytetem jest dokładne sprawdzenie oddechu. Wyjątek stanowi sytuacja**, gdy poszkodowany **ma poważne obrażenia pleców** (np. wbity pręt, nóż), wówczas celem skutecznego udrożnienia dróg oddechowych i zbadania oddechu z brzucha obróć poszkodowanego na bok.
- **Badanie urazowe** - wyszukiwanie obrażeń za pomocą zmysłów (głównie dotyku i wzroku). Przeprowadza się po ocenie funkcji życiowych, gdy okaże się, że poszkodowany jest przytomny lub nieprzytomny - oddychający.

Ćwiczenie 2: Ocena stanu osoby przytomnej (reagującej)

Wariant A: Na miejscu zdarzenia znajdują się osoby postronne

Wariant B: Na miejscu zdarzenia nie ma osób postronnych

WYWIAD SAMPLE (SALWOK)

Wywiad SAMPLE (SALWOK) stanowi zespół pytań zadawanych poszkodowanemu przytomnemu lub świadkom zdarzenia, celem:

- określenia stanu lub przyczyny stanu danej osoby
- rozpoznania dodatkowych zagrożeń stanu poszkodowanego.

S – Symptomy, objawy (samopoczucie, dolegliwości)

A – Alergie (uczulenia)

M – Leki (stosowane leki)

P – Przebyte choroby i operacje/ciąża

L – Lunch (ostatni posiłek/płyn, kiedy jadł/pił, co jadł?)

E – Ewentualnie kolejność wydarzeń (co się stało?).

S – Symptomy i objawy

A – Alergie (uczulenia)

L – Leki

W – Wcześniejsza historia choroby

O – Ostatni posiłek

K – Kolejność zdarzeń (co się stało?).

Podczas zbierania wywiadu SAMLPE/SALWOK szczególną uwagę należy zwrócić na pytania:

- **co się stało? (E/K)**
- **czy coś cię boli/jak się czujesz? (S).**

Po zebraniu wywiadu, jeżeli stan osoby poszkodowanej budzi jakiegokolwiek wątpliwości, należy wezwać pogotowie ratunkowe.